

Course Outline

หลักสูตร สร้างกรอบความคิดและเทคนิคการเขียนภาพแทนความคิดด้วย Visual Thinking

(Visual Thinking Techniques)

(หลักสูตร 1 วัน)

อาจารย์ วีรพันธ์ เกษสังข์

Performance and Management Coaching & Consulting / Professional Trainer

หลักการ/แนวความคิด

- สมอ่ง คือ คอมพิวเตอร์ห้ศจรรย ม้นมื่ออยู่แล้วในตัวของมนุษย์ทุกคน ขอเพียงแต่รู้จักพัฒนาและใช้มันให้คุ้มค่า ผลงานทางปัญญาก็จะเกิดขึ้นอีกมากมาย เราต้องสั่งให้สมอ่งคิดในด้านที่เป็นประโยชน์ มิเช่นนั้น มันจะคิดตามความรู้สึกของเรา ซึ่งจะดีหรือไม่เราก็จะไม่สามารถรู้ได้
- ทักษะการคิด เป็นสิ่งที่เราต้องฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่สำคัญว่า คุณคิดอย่างไร แต่สำคัญที่คุณนำความคิดในเรื่องต่างๆ ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและองค์กรอย่างไรมากกว่า ดังนั้น การเลือกคิดให้ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุด มากกว่าการคิดแบบไหนจึงจะดีกว่ากัน
- โลกการทำงานและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารจำนวนมหาศาล ซึ่งเกินกว่าความสามารถของสมองมนุษย์ทั่วไปจะรับรู้และจดจำได้หมด ซึ่งมนุษย์พยายามหาวิธีการหรือเครื่องมือเทคนิคที่สามารถเพิ่มการรับเข้าของข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น
- Visual Thinking คือการใช้ภาพแทนข้อมูล ข่าวสารโดยมุ่งเน้นที่ภาพวาดเป็นหลักเนื่องจากเส้นสาย รูปทรง ตัวอักษรประกอบเกิดจากกระบวนการคิดและเลือกใช้สัญลักษณ์เหล่านั้นแทนข้อมูลที่รับเข้ามาสรุปผ่านรูปวาด ซึ่งช่วยลดข้อจำกัดในการจดจำตัวอักษรของสมอง
- Visual Thinking ไม่ใช่แค่การฝึกวาดภาพ แต่เป็นการใช้ภาพวาดเพื่อสื่อความหมายของการคิดแทนการเขียนเป็นตัวหนังสือ ประโยค หรือถ้อยคำ เนื่องจากการภาพจะช่วยเพิ่มการจดจำในเรื่องที่สื่อออกไปมากกว่าตัวอักษร
- การฝึกเขียน Visual Thinking ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองให้คิดอย่างเป็นกระบวนการ สร้างความไหลลื่น จดจำได้ดีขึ้นรวมทั้งเข้าใจได้ชัดเจนกว่าการจดการเขียนแบบทั่วไป ขยายมุมมองความคิดให้กว้าง จินตนาการออกไปมากกว่าตัวหนังสือที่อาจเป็นกรอบของการคิด

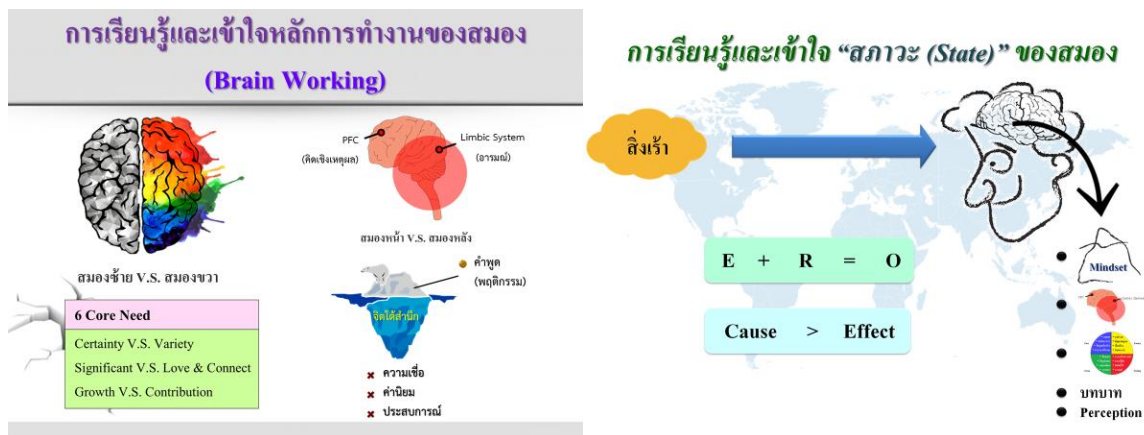
วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

- ⊙ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการทำงานของสมองและกระบวนการคิดที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตัวเอง
- ⊙ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการทำงานของสมองนำไปสู่ทักษะการคิดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ⊙ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการของ Visual Thinking ซึ่งมีความแตกต่างจากการคิดทั่วไป
- ⊙ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตีความภาพที่ใช้แทนความคิดตามหลักการของ Visual Thinking ได้อย่างเชื่อมั่น
- ⊙ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิค Visual Thinking กับการทำงานและการดำเนินชีวิตได้

เนื้อหาของหลักสูตร (Course Outline)

➤ PART 1 : เรียนรู้สมอง เข้าใจรูปแบบการคิดของตัวเอง

- คุณคิดอย่างไรกับเหตุการณ์ต่างๆ
- ความหมายของการคิด และองค์ประกอบของการคิด
- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสมอง
- การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสเพื่อเข้าสู่กระบวนการคิด
- รูปแบบการคิดที่มีประสิทธิผล
- อุปสรรคของการรับรู้และคิดและเป็นข้อจำกัด
- **Workshop : เอาชนะอุปสรรคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสมอง**

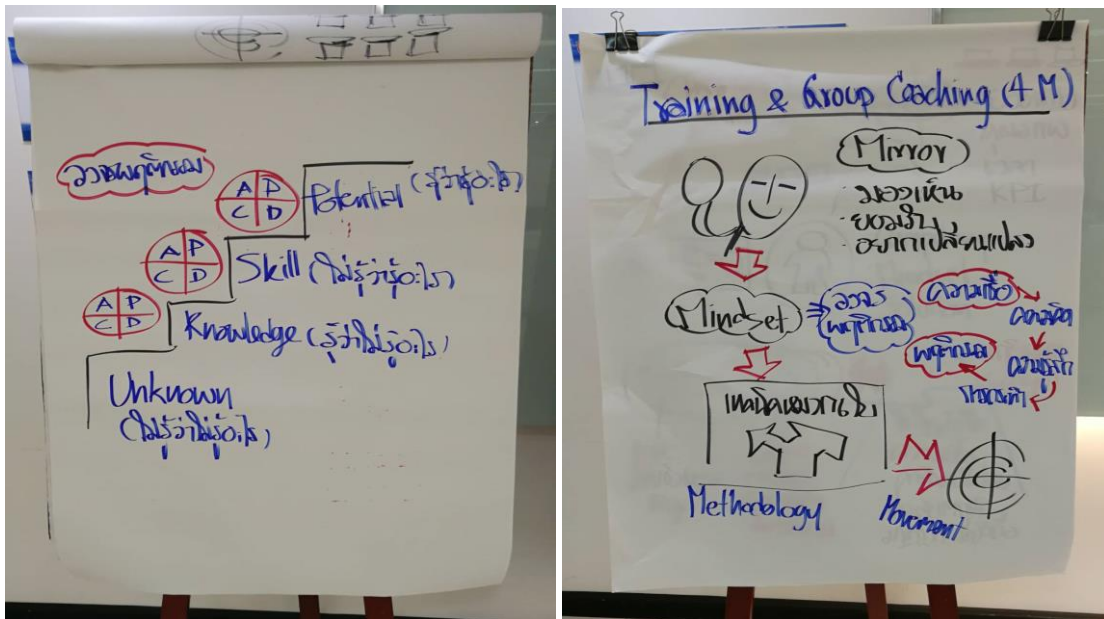
➤ PART 2 : ทำความเข้าใจกับการคิดแบบ Visual Thinking

- Visual Thinking คืออะไร ?
- การคิดแบบ Visual Thinking แตกต่างจากความคิดทั่วไปอย่างไร
- หลักการที่สำคัญของการคิดแบบ Visual Thinking
- ทิศทางการคิดแบบ Visual Thinking เชื่อมกับการทำงานของสมอง
- คุณลักษณะของผู้ที่ใช้ Visual Thinking ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- กับดักความคิดของการใช้ Visual Thinking

- เทคนิคการเอาชนะกับดักทางความคิด
- **Workshop: กระบวนการใช้ทักษะการคิดกับกิจกรรม**

➤ PART 3 : การประยุกต์ใช้รูปวาด Visual

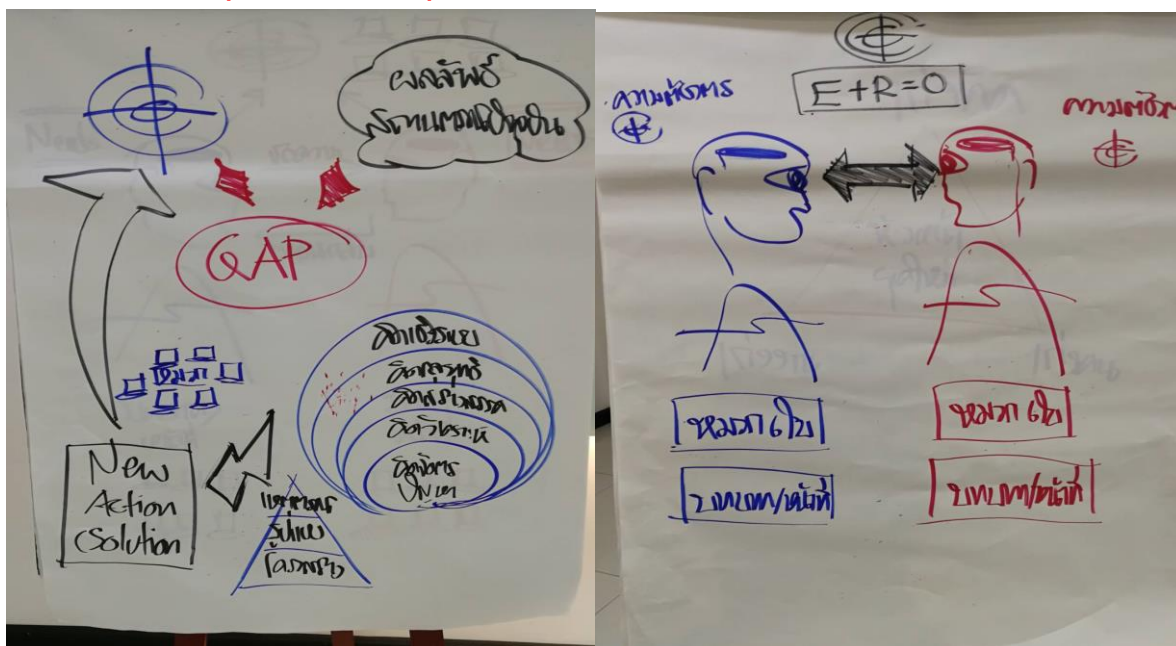
- การเตรียมพร้อมเพื่อคิดและเขียนภาพ Visual Thinking
- องค์ประกอบการเขียน Visual Thinking
 - Visual Unit ... รูปหนึ่งรูปแทนความหมายในตัวเอง
 - Visual Mix ... การรวม Visual Unit หลายรูปเพื่อแสดงความสัมพันธ์
 - Visual Message ... เพิ่มความซับซ้อนของเรื่องราวด้วยการรวม Visual Mix
- รูปทรงพื้นฐานต่างๆที่เหมาะสมกับการเขียน Visual Thinking
- การเลือกใช้รูปวาดแทนพฤติกรรมหรืออาการของบุคคล
- **กิจกรรม : ฝึกการสร้าง Visual Thinking ในสไตล์ตัวเอง**

➤ PART 4 : การประยุกต์ใช้ Visual ประเภทต่างๆกับสถานการณ์จริง

- การใช้ Visual Unit กับชีวิตประจำวัน
- เพิ่มข้อความและเครื่องหมายด้วย Visual Mix
- จัดรูปแบบข้อมูลด้วย Visual Message
- สร้าง Flow Chart ด้วย Visual Thinking เพื่อคิดและตัดสินใจ
- การใช้ Mind Map เพื่อจัดกลุ่มความสัมพันธ์ต่างๆ
- เคล็ดลับการทำ Visual Thinking ให้ดูเรียบง่ายต่อการสื่อสาร
- ประโยชน์ของการใช้ Visual Thinking กับการทำงานประจำวัน

▪ **Workshop: ประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆกับสถานการณ์จริงในงาน**

รายละเอียดและเทคนิคที่อาจารย์ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรม
(รูปแบบการฝึกอบรมโดยรวม)

- ❖ การละลายพฤติกรรม (Ice Breaking)
 - ปรับจูนแนวความคิดเบื้องต้นของผู้เข้าฝึกอบรมกับเนื้อหาตามหลักสูตร
 - แนะนำตัวเอง
 - คำสำคัญ (Key Words)
 - คำถามสร้างแนวความคิด
- ❖ การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) โดยผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องเรียนรู้ด้วยตัวเอง และนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ทันที ด้วยแนวทางของตัวเอง
- ❖ การสำรวจตัวเอง , การมองเห็นตัวเองและการยอมรับตัวเอง
 - การทำให้ผู้เข้าฝึกอบรม มองเห็นตัวเอง จะนำไปสู่การอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง
 - ค้นหาหลุมพรางทางความคิดในเรื่องต่างๆ
 - สำรวจพฤติกรรมของตัวเองในด้านต่างๆ
 - เรียนรู้ธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง
- ❖ กำหนดเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงของตัวเอง
 - กระตุ้นให้ผู้เข้าฝึกอบรม ทดสอบกระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวเองแบบง่ายๆ
 - เลือกเรื่องที่จะลองเปลี่ยนแปลง

- เปลี่ยนความคิดในเรื่องต่างๆ ด้วยตัวเอง
- กำหนดแนวทางของตัวเองใหม่
- ❖ กำหนดคุณสมบัติที่จะนำไปพัฒนาตัวเองเพิ่มเติม
เลือกวิธี (How to) ที่เหมาะสมกับ Style ของตัวเอง เพื่อการพัฒนาตัวเอง
 - การเตรียมความพร้อมของตัวเอง
 - วางแผนการพัฒนาตัวเองอย่างมีขั้นตอน
 - เลือกกระบวนการเปลี่ยนแปลงของตัวเอง
 - ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่
- ❖ สร้างความคาดหวังก่อนการฝึกอบรม
เทคนิคการทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมเขียนความคาดหวังและผลลัพธ์เมื่อสิ้นสุดการอบรม
 - ทำให้ผู้เรียนจดจ่อต่อการเรียนรู้ เพราะอยากเรียนของตัวเอง
 - นำเรื่องที่ทำให้เรียนรู้ไปใช้ได้จริง
- ❖ Workshop ประเด็นสำคัญที่สามารถไปฝึกฝนได้
ดำเนินการ Workshop ในเรื่องที่สำคัญเพื่อให้เข้าใจและนำไปฝึกฝนได้จริง
 - กระตุ้นให้ คิด → เขียน → พูด
 - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายใน Class
 - การนำเสนอกลุ่มจากการระดมความคิดเห็น
 - การนำไปใช้ฝึกฝนกับตัวเอง
- ❖ การบ้านเพื่อนำไปฝึกฝนเพิ่มเติม
เรื่องให้ผู้เข้าฝึกอบรมยืนยันกับตัวเองว่าจะนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 - เรื่องที่ได้รับจากการอบรม
 - เรื่องที่ชอบ
 - เรื่องที่จะนำไปปฏิบัติเป็นเรื่องแรก
 - การบ้านของตัวเอง
- ❖ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนาน
จัดกิจกรรมให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มที่เข้าฝึกอบรมและสอดคล้องกับเนื้อหา
 - Role Playing
 - นิทานให้แนวความคิด
 - กรณีศึกษา

แนวทางการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างยั่งยืน

“ การเปลี่ยนแปลงตัวเอง ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีความสุขที่ได้ทำ ”

การสร้างกิจกรรมหลังการฝึกอบรมนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะจะทำให้การพัฒนาตัวเองเกิดความต่อเนื่อง และหากสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดำเนินการฝึกฝนในเรื่องที่เขาอยากเปลี่ยนแปลงได้ยาวนานก็ จะทำให้เขาสามารถสร้างอุปนิสัยใหม่ของตัวเองขึ้นมาได้ เมื่อมีความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงตัวเองในเรื่องใด เรื่องหนึ่งแล้ว เขาก็จะสามารถสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวเองในเรื่องอื่นๆต่อไปได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังสามารถนำไปให้ผู้อื่นได้พัฒนาต่อไปได้ด้วย

กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เข้าอบรมสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเอาชนะสภาพแวดล้อมได้ควร เป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึกอบรม ทำให้เขานึกถึงบรรยากาศในการฝึกอบรมและเขาเลือก เรื่องที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น

รูปแบบและกระบวนการ (Process) ที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. รูปแบบ Training & Group Coaching

การใช้กระบวนการ Training & Group Coaching เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและประมวลผลเรื่องที่เรียนผ่าน ประสบการณ์ของตนเอง แล้วเพิ่มเติมต่อยอดกับสิ่งที่ตัวเองจะนำไปปฏิบัติ ด้วยการคิดวิธีที่เหมาะสมของตัวเอง ไม่ใช่การเข้าใจเนื้อหาอย่างเดียว แต่มีวิธีการประยุกต์เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริงของตนเองได้ทันที

กระบวนการฝึกอบรมประยุกต์ใช้หลักการ โคลัมบัสผสมผสานกับการให้ความรู้และวิธีการในแนวของการเทรน โดยการใช้คำถาม ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของตนเองของผู้เรียนในเรื่องที่กำลังจะอบรม ทำให้ผู้เรียน มองเห็นตัวเองและแนวคิดของตัวเองในหัวข้อนั้นๆ การยอมรับในตัวเองจะเกิดขึ้น นำไปสู่การเคารพตนเองที่จะ ก่อให้เกิดความอยากเปลี่ยนแปลงตนเองในเรื่องนั้นๆ วิद्यากรที่ทำหน้าที่เป็นเหมือนกระจกบานหนึ่งเท่านั้นเอง การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายมาจากความคิดผู้เรียนทั้งหมด เนื่องจากเห็นว่าไม่มีประโยชน์ที่จะอยู่ในสถานะเช่นนั้น หรือ เห็นประโยชน์ที่จะเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนเป็นผู้เลือกแนวทางการเปลี่ยนแปลงเองจึงไม่เกิดการต่อต้าน เกิด ความภาคภูมิใจในแนวทางที่ตัวเองออกแบบ และอยากลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง การเปลี่ยนแปลงจึงสามารถ เกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับ

▶ **แก่นสำคัญของการฝึกอบรมในรูปแบบ Group Coaching**

“การบอกให้ฟัง กับ กระตุ้นให้คิด อย่างไหนดีกว่ากัน?”

“ชี้แนะวิธีการให้ กับ ถามว่ามีวิธีการของตัวเองอย่างไร?” แบบไหนจำได้มากกว่ากัน

❖ **แนวทางการบรรยายสไลด์ (Slide)**

- ❖ อธิบาย □ กระตุ้นให้คิด □ ถามให้ประยุกต์ใช้ □ จูงใจให้มี Commitment
- ❖ สร้างความเข้าใจในเนื้อหาด้วย Keywords และประโยคสำคัญ
- ❖ เปิดโอกาสให้สำรวจตัวเองและสร้างแนวทางแก้ไขด้วยตัวเอง
- ❖ ฝึกให้จับประเด็นสำคัญที่อยู่ในสไลด์ (Slide) ได้ด้วยตัวเอง
- ❖ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีอิสระในการเลือกใช้ความรู้ ไม่ได้บังคับ

❖ กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

- ❖ สร้าง Commitment ในสิ่งที่จะนำไปปฏิบัติ
- ❖ พิสูจน์หลักการและเทคนิคที่ได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง
- ❖ สร้างความเข้าใจในเนื้อหาด้วยตัวเองและพร้อมไปประยุกต์ใช้ทันที
- ❖ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
- ❖ สร้างแนวความคิดใหม่ๆ ของตัวเองผ่านการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

2. รูปแบบ Strategic Group Coaching & Consulting

การพัฒนากลุ่มบุคคลที่ทำงานกันเป็นทีม โดยมีเป้าหมายร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องทำให้กลุ่มบุคคลนั้นๆ ยึดถือเป้าหมายเดียวกัน พันธกิจเดียวกัน ค่านิยมเดียวกัน แต่รับผิดชอบงานของตัวเองแล้วดำเนินการให้สอดคล้องกัน เสมือนหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีมเดียวกัน โดยการทำให้ตัวเองบรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคลแล้วรวมกันเป็นเป้าหมายทีม

แนวทางการดำเนินการเพื่อให้กลุ่มบุคคลบรรลุเป้าหมายหลักของทีม แต่ใช้ศักยภาพของตัวเอง ทำหน้าที่ของตัวเองให้สมบูรณ์ที่สุดตามที่ได้รับมอบหมาย สามารถแก้ปัญหาของตัวเองและช่วยเหลือทีมงานแก้ไขปัญหาหรือร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ เรียกว่า “Strategic Group Coaching & Consulting”

กระบวนการพอสังเขปของการดำเนินการ มีดังนี้....

- 🔗 กำหนดเป้าหมายของกลุ่ม (Strategic Goal Setting)
- 🔗 กำหนดเป้าหมายย่อยของบุคคล (Key Success Factor)
- 🔗 วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน (Situation Analysis)
- 🔗 ประเมินและตรวจสอบเรื่องสำคัญ (Do & Don't)
- 🔗 กำหนดกรอบการดำเนินการที่เหมาะสม (Frame Work)
- 🔗 ค้นหาทางเลือกของแต่ละบุคคล (Option)
- 🔗 วางแผนปฏิบัติงานมุ่งสู่เป้าหมาย (Planning)
- 🔗 ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะลงมือทำ (Action)

❖ การบ้านเพื่อการนำไปฝึกฝนและปฏิบัติจริง

- ✦ ผู้เรียนควรมีความตั้งใจในการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ด้วยตัวเอง
- ✦ การพัฒนาตัวเองควรปฏิบัติบ่อยๆ จนกลายเป็นธรรมชาติของตัวเอง
- ✦ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Coaching จะทำให้ผู้เรียนอยากนำสิ่งที่รู้ไปใช้จริง
- ✦ การบ้านเป็นสิ่งที่ผู้เรียนยินดีที่จะกำหนดด้วยตัวเอง
- ✦ ผลลัพธ์ของการฝึกอบรมสามารถวัดได้ที่การบ้านที่ผู้เรียนนำไปปฏิบัติจริง

ผู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตรนี้

* ระดับผู้จัดการ

* Staff / Operation / Officer

* Supervisor

* Line Leader